

Programació de la unitat 1

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència en el coneixement i interacció amb el món físic. • Competència lingüística. • Competència per a aprendre a aprendre.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer com es reproduïxen els éssers vius. 2. Conèixer les característiques generals i algunes formes de reproducció asexual i sexual. 3. Identificar i descriure les fases generals de la reproducció sexual dels animals. 4. Conèixer els dos tipus de fecundació i els dos tipus de desenvolupament embrionari que existixen entre els animals. 5. Identificar i anomenar els tipus de flors, les seues parts i les funcions que realitzen. 6. Identificar i descriure les fases generals de la reproducció sexual de les plantes espermatòfites. 7. Desenvolupar tècniques per a memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per a autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Setembre ☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> • La reproducció: progenitors i descendents. • Característiques generals de la reproducció asexual i sexual. • Reproducció sexual dels animals: sexes i aparells reproductors. • Fases de la reproducció sexual dels animals: producció de gàmetes, fecundació i tipus, i desenvolupament del zigot. • Reproducció sexual de les plantes espermatòfites: les flors i els tipus de flors, pol·linització, fecundació, formació i germinació de llavors. • Identificació en làmines i dibuixos d'òrgans reproductors d'animals i plantes. • Descripció de processos reproductius d'animals i plantes amb ajuda de làmines i dibuixos.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per saber com es reproduïxen els éssers vius. 2.1. Anomena les característiques generals de la reproducció asexual i sexual. 3.1. Descriu les fases de la reproducció sexual dels animals. 4.1. Diferencia entre fecundació interna i externa i identifica grups d'animals que realitzen cada tipus de fecundació. 4.2. Descriu el desenvolupament ovípar i vivípar dels embrions i anomena grups d'animals amb cada tipus de desenvolupament embrionari. 5.1. Identifica les parts d'una flor i anomena les funcions de cada una. 5.2. Diferencia flors hermafrodites i flors unisexuals. 6.1. Anomena i descriu les fases de la reproducció sexual de les plantes espermatòfites. 7.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Característiques generals de la reproducció sexual i de la reproducció asexual. • Idees bàsiques d'aparell reproductor, gàmeta, zigot i embrió. • Descripció, amb ajuda de làmines i esquemes, de les fases del procés de la reproducció sexual dels animals. • Descripció, amb ajuda de làmines i esquemes, de les fases del procés de la reproducció sexual de les plantes espermatòfites.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Presentar els continguts completant les funcions vitals dels éssers vius. Recordar de manera succinta les funcions estudiades en el curs anterior. • Utilitzar làmines per explicar la gran varietat dels processos de reproducció dels diferents éssers vius. • Reforçar les idees de reproducció sexual i asexual. En les plantes, usar exemples, com ara els esqueixos, els tubercles i els bulbs en contrast amb les llavors. • Recordar els regnes d'éssers vius i veure quins tipus de reproducció s'hi donen.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació inicial adjunta. • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Observe una flor amb lupa</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>El banc de llavors de Svalbard</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la curiositat per conèixer la gran varietat de mecanismes dels animals i de les plantes per a realitzar la funció de reproducció.

Programació de la unitat 2

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lingüística. • Competència en el coneixement i en la interacció amb el món físic. • Competència matemàtica.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les característiques de la reproducció humana. 2. Anomenar i identificar els òrgans de l'aparell reproductor masculí i femení, i les seues funcions. 3. Identificar i descriure els canvis puberals que conduïxen a la maduresa sexual d'ambdós sexes. 4. Anomenar les fases en què es realitza la reproducció humana. 5. Descriure els canvis que es produïxen durant l'embaràs i identificar en làmines els diferents moments del desenvolupament embrionari humà. 6. Conèixer i descriure els successos que envolten i constitueixen el part humà. 7. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Octubre 	<ul style="list-style-type: none"> • Característiques generals de la reproducció humana. • Aparells reproductors masculí i femení: funcions i òrgans. • Maduresa sexual masculina: producció d'espermatozoides i caràcters sexuals secundaris. • Maduresa sexual femenina: producció d'òvuls i caràcters sexuals secundaris. El cicle menstrual. • La fecundació. L'embaràs i les seues fases. El part. • Identificació en làmines i dibuixos d'òrgans reproductors i gàmetes de l'ésser humà. • Descripció del procés de la reproducció humana.
Criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les característiques de la reproducció humana. 1.2. Anomena les tres característiques generals de la reproducció humana. 2.1. Localitza, descriu i anomena els òrgans de l'aparell reproductor masculí. 2.2. Localitza, descriu i anomena els òrgans de l'aparell reproductor femení. 3.1. Reconeix els caràcters sexuals primaris i identifica, anomena i compara els caràcters sexuals secundaris d'ambdós sexes. 4.1. Anomena ordenadament les fases de la reproducció humana. 5.1. Definix embrió i fetus, i descriu les funcions dels òrgans i líquids eventuais de l'embaràs: placenta, líquid i sac amniòtic, i cordó umbilical. 6.1. Definix part i descriu moviments i canvis en el cos de la mare i en el fetus durant el part. 7.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Els òrgans de l'aparell reproductor masculí i les seues funcions. • Els òrgans de l'aparell reproductor femení i les seues funcions. • Identificació i descripció dels canvis puberals que conduïxen a la maduresa sexual d'ambdós sexes. • La fecundació humana. • Identificació en làmines i dibuixos dels diferents moments del desenvolupament embrionari humà.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Utilitzar les il·lustracions del llibre de text i d'altres de què es puga disposar per identificar i descriure els òrgans dels aparells reproductors femení i masculí i el procés del desenvolupament embrionari. • Ressaltar la idea de complementarietat dels sexes en el fet reproductor. • Ressaltar la singularitat i la importància dels òrgans eventuais de l'embaràs i la interacció mare-fetus.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar els coneixements apresos en l'activitat <i>Utilitze un processador de textos</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt, per preparar un informe sobre com cal tindre cura d'un bebé.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>Com naixiem i com naixem</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que oferix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar les tècniques aplicades per al seguiment de l'embaràs: ecografies. • Respecte i valoració de les diferències sexuals. Assumir amb tranquil·litat i confiança els canvis puberals. • Desenvolupar pautes de confiança en les persones adultes a les quals es poden transmetre les inquietuds que poden sorgir associades als canvis puberals.

Programació de la unitat 3

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lingüística. • Competència en el coneixement i en la interacció amb el món físic. • Competència social i ciutadana.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificar les etapes de la vida d'un ésser humà en persones de l'entorn. 2. Conèixer les característiques de les etapes de la vida i els canvis i fets més importants. 3. Conèixer malalties freqüents de caràcter infecciosos i identificar genèricament les causes que les provoquen i els mecanismes de transmissió. 4. Conèixer malalties freqüents de caràcter no infecciosos i identificar genèricament causes possibles que les provoquen. 5. Adquirir una idea de prevenció de malalties i valorar la importància de les revisions mèdiques periòdiques. 6. Conèixer i valorar les accions individuals per tal d'evitar contraure malalties infeccioses, i identificar fets i conductes de risc. 7. Conèixer i valorar accions individuals a fi d'evitar les malalties no infeccioses, i identificar fets i conductes de risc. 8. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Octubre 	<ul style="list-style-type: none"> • Les etapes de la vida d'un ésser humà i les característiques i canvis més importants en cada una. • Malaltia i salut. • Les malalties infeccioses, les no infeccioses i els mecanismes de transmissió. • Idea de prevenció. Les revisions mèdiques periòdiques. • Descripcions orals sobre la prevenció de malalties infeccioses i no infeccioses. • Valoració de la salut com a funcionament correcte i coordinat dels aparells i sistemes que componen el nostre organisme.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Identifica l'etapa en què es troben les persones de l'entorn. 2.1. Descriu les característiques més importants de les etapes de la vida. 3.1. Definix malaltia infecciosa i identifica les causes que produeixen malalties infeccioses i els mecanismes de transmissió. 4.1. Definix malaltia no infecciosa i identifica les causes que les produeixen. 5.1. Entén el significat de la prevenció i descriu què és una revisió mèdica i quina finalitat té. 6.1. Anomena accions individuals que es poden realitzar a casa i a l'escola per evitar contraure malalties infeccioses. 7.1. Anomena accions individuals per tal d'evitar les malalties no infeccioses. 8.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Les etapes de la vida d'un ésser humà i les característiques i els canvis més importants en cada una. • Les malalties infeccioses i els mecanismes de transmissió. • Algunes malalties no infeccioses i les causes que les produïxen. • Algunes pautes per a previndre malalties infeccioses i no infeccioses. • Descripcions orals sobre la prevenció de malalties.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Associar les etapes de la vida d'una persona amb les seues necessitats, tant les biològiques d'alimentació i protecció com les afectives d'atenció, afecte i comunicació. • Seguint la seqüència de presentació de continguts: recollir els noms de les malalties que han patit o que coneixen els alumnes i classificar-les segons els criteris d'origen. Identificar les causes que les van provocar i establir idees de prevenció, demanant, per exemple, com podrien haver-les evitat.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>El calendari de vacunacions</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>L'àlbum familiar</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar la importància de les revisions mèdiques i dels esforços que fan les famílies i les institucions per mantindre la salut de les persones i per guarir-ne les malalties: campanyes de vacunació, establiment de centres de salut, hospitals, serveis d'urgències, residències d'ancians...

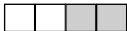
Programació de la unitat 4

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lingüística. • Competència en el coneixement i en la interacció amb el món físic. • Competència per a aprendre a aprendre.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les característiques dels ecosistemes. 2. Definir ecosistema, identificar els elements que el formen i classificar-lo segons el medi físic en què es presenta. 3. Adquirir el concepte d'adaptació i identificar distints tipus d'adaptacions, tant corporals com de comportaments. 4. Identificar relacions alimentàries en els ecosistemes i classificar els éssers vius segons la posició que ocupen en la cadena dels aliments. 5. Definir i identificar relacions entre éssers vius de la mateixa espècie. 6. Definir i identificar relacions entre éssers vius de distinta espècie. 7. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Novembre 	<ul style="list-style-type: none"> • Els ecosistemes i els seus elements. Tipus d'ecosistemes. • Adaptacions dels éssers vius i tipus d'adaptacions. • Relacions alimentàries en els ecosistemes. Éssers productors, consumidors i descomponedors. • Altres relacions en els ecosistemes: agrupacions i societats (entre éssers de la mateixa espècie) i parasitisme, comensalisme i mutualisme (entre éssers de distinta espècie). • Classificacions i descripcions dels elements dels ecosistemes. • Descripcions orals de la informació de làmines i dibuixos. • Valoració de les plantes com a éssers productors d'aliments i base de les piràmides tròfiques en quasi tots els ecosistemes.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les característiques dels ecosistemes. 2.1. Definix ecosistema, identifica els elements que el formen i el classifica segons el medi físic en què es presenta. 3.1. Definix adaptació i identifica adaptacions corporals i adaptacions de comportament. 4.1. Definix i exemplifica éssers productors, consumidors i descomponedors. 4.2. Identifica i caracteritza tipus distints de consumidors. 5.1. Identifica i anomena agrupacions i societats d'animals distintes de la mateixa espècie. 5.2. Descriu els avantatges per als éssers de la mateixa espècie que formen agrupacions o societats. 6.1. Definix i exemplifica parasitisme, mutualisme i comensalisme. 7.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Elements dels ecosistemes i tipus d'ecosistemes. • Idees d'adaptació corporal i d'adaptació de comportament. Identificació d'adaptacions d'éssers vius. • Caracterització i identificació dels tres tipus d'éssers vius dels ecosistemes: productors, consumidors i descomponedors. • Descripcions orals de la informació de làmines i dibuixos. • Valoració de les plantes com a éssers productors d'aliments i base de les piràmides tròfiques en quasi tots els ecosistemes.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Partir de les informacions que posseïxen sobre ecosistemes i adaptacions dels éssers vius. • És important treballar el concepte d'espècie per poder estudiar les relacions en els ecosistemes. • Podem usar vídeos d'ecosistemes extrems en els quals la varietat d'éssers vius és menor i les adaptacions són més notables i vistoses. • És interessant també localitzar ecosistemes pròxims, analitzar les relacions alimentàries que s'hi donen i algunes adaptacions en particular.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	Per a tots els alumnes: <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Visite un espai natural</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>Esculls de corall</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la curiositat per conèixer la complexitat d'éssers i relacions que existixen en els ecosistemes, especialment en els més pròxims.

Programació de la unitat 5

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lingüística. • Competència en el coneixement i interacció amb el món físic. • Competència social i ciutadana. • Competència en iniciativa i autonomia personal.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer el paper de l'ésser humà en els ecosistemes. 2. Definir i identificar els recursos naturals. 3. Conèixer i valorar l'impacte de les societats primitives i societats agrícoles i ramaderes en l'entorn natural. 4. Identificar les causes que alteren els ecosistemes. 5. Conèixer i valorar els efectes mediambientals de les activitats humanes actuals. 6. Conèixer i valorar les accions de protecció de la vida al planeta. 7. Adquirir una idea d'espai natural protegit i dels nivells distints de protecció existents. 8. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Novembre 	<ul style="list-style-type: none"> • Els recursos naturals. • Actuacions humanes que alteren els ecosistemes: sobreexplotació, ocupació d'espais naturals i distints tipus de contaminació. • Efectes de les actuacions humanes sobre els ecosistemes: la pèrdua de biodiversitat, la reducció dels espais naturals i el canvi climàtic. • Accions per a protegir la vida al planeta. • Tipus d'espais naturals protegits: parcs, reserves, zones i paisatges. • Descripcions orals d'informació sobre l'alteració dels ecosistemes.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer el paper de l'ésser humà en els ecosistemes. 2.1. Definix recurs natural i identifica els recursos naturals. 3.1. Descriu les activitats de societats primitives en relació amb l'ús dels recursos naturals. 3.2. Identifica ramaderia i agricultura com a activitats d'obtenció d'aliments. 4.1. Anomena i descriu les causes actuals que alteren els ecosistemes. 5.1. Coneix i valora els efectes mediambientals de les activitats humanes actuals. 6.1. Identifica i descriu mesures de protecció de la vida al planeta. 7.1. Definix espai natural protegit i identifica els objectius de la protecció. 7.2. Anomena tipus distints d'espais naturals protegits. 8.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Els recursos naturals. • Actuacions humanes que alteren els ecosistemes: sobreexplotació, ocupació d'espais naturals i distints tipus de contaminació. • Accions per a protegir la vida al planeta. • Concepte d'espai natural protegit i coneixement d'alguns d'aquests espais. • Descripcions orals d'informació sobre l'alteració dels ecosistemes. • Actitud favorable cap a models de desenvolupament sostenible.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Treballar comparant imatges de paisatges molt humanitzats i urbans amb uns altres d'espais naturals. Comparar també formes de vida i població actuals amb les existents en el passat. • Identificar activitats individuals i col·lectives que afecten els ecosistemes. • Presentar les actuacions d'administracions i col·lectius diversos encaminades a protegir els espais naturals.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	Per a tots els alumnes: <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Elabore una campanya de defensa del medi</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>L'arbre del pa</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar sensibilitat davant les accions que alteren els ecosistemes del planeta. • Tindre una disposició favorable cap a models de desenvolupament sostenible. • Mostrar hàbits de comportament respectuosos amb els entorns naturals.

Programació de la unitat 6

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lingüística. • Competència en el coneixement i en la interacció amb el món físic. • Competència social i ciutadana. • Competència matemàtica.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les propietats de la matèria i els seus canvis. 2. Adquirir la idea de matèria i descriure'n les propietats generals. 3. Conèixer les unitats, els instruments i els procediments per a mesurar la massa i el volum d'un cos. 4. Anomenar i identificar algunes propietats específiques de la matèria. 5. Definir substància pura, mescla i dissolució, conèixer algunes mescles i dissolucions senzilles i identificar-ne els components. 6. Conèixer i descriure procediments per a separar els components de les mescles. 7. Identificar canvis físics en la matèria i les causes que els produeixen. 8. Adquirir una idea bàsica de reacció química i identificar canvis químics en l'entorn. 9. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Desembre 	<ul style="list-style-type: none"> • Idea de matèria. Propietats generals de la matèria: massa i volum. • Propietats específiques de la matèria. Densitat. • Substàncies pures, mescles i dissolucions. • Procediments per a separar els components d'algunes mescles. • Canvis físics de la matèria: deformacions, canvis d'estat, dilatacions i contraccions. • Canvis químics en la matèria. Les reaccions químiques. • Realització d'experiències de mescla i separació de substàncies. • Realització d'experiències senzilles en les quals es poden observar transformacions químiques.
Criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les propietats de la matèria i els seus canvis. 2.1. Definix matèria. Anomena objectes materials i substàncies. 2.2. Coneix els instruments i les unitats per a mesurar masses i volums. 3.1. Descriu procediments per a mesurar i expressar masses i volums. 4.1. Identifica i anomena propietats específiques de la matèria. 5.1. Definix substància pura, mescla i dissolució. 6.1. Anomena i descriu procediments distints per a separar els components de mescles. 7.1. Anomena i descriu els canvis físics de la matèria i els identifica en el seu entorn. 8.1. Identifica i descriu canvis químics en el seu entorn. 9.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Instruments, unitats i procediments més freqüents per a determinar la massa i el volum. • Mescles i dissolucions. Procediments per a separar els components d'algunes mescles. • Canvis físics de la matèria: deformacions, canvis d'estat, dilatacions i contraccions. • Realització d'experiències de mesuraments de massa i de volum. • Realització d'experiències de mescla i separació de substàncies.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Es recomana realitzar experiències de mesuraments de massa i de volum. És important ressaltar els passos del procés de mesurament: determinar la magnitud, triar la unitat adequada, usar un instrument adequat, seguir un procediment correcte i expressar-ne el resultat. • Realitzar experiències de canvis d'estat, deformacions, mescles, dissolucions i reaccions químiques que acompanyen la presentació de continguts.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitats <i>Visite una indústria</i> i <i>Separe mescles</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>Sabríem viure sense els materials naturals?</i>
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Tindre cura dels materials i dels instruments usats en experiències diverses. • Valorar i respectar les indicacions que hi ha als envasos de productes perillosos. • Valorar la importància del coneixement científic. • Desenvolupar el gust per l'observació i per conèixer les causes que provoquen canvis en l'entorn.

Programació de la unitat 7

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lingüística. • Competència en el coneixement i en la interacció amb el món físic. • Competència social i ciutadana.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les propietats de la matèria i els seus canvis. 2. Definir la llum com una forma d'energia i conèixer les característiques de la propagació de la llum. 3. Identificar i descriure fenòmens de reflexió i de refracció. 4. Descriure els comportaments de la llum davant els cossos i classificar materials i objectes segons com es comporten davant la llum. 5. Definir magnetisme i identificar els pols d'un imant. 6. Definir electricitat i adquirir la idea de generador elèctric. 7. Anomenar els elements i el funcionament d'un circuit elèctric. 8. Conèixer aparells distints que funcionen amb electricitat i imants i valorar-ne la importància en les activitats humanes. 9. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Gener 	<ul style="list-style-type: none"> • La llum i les fonts lluminoses. Propagació de la llum. • La reflexió i la refracció de la llum. Lents. • Cossos transparents, translúcids i opacs. Els colors. • El magnetisme. Imants i tipus d'imants. Interaccions entre imants. • L'electricitat. Conductors i aïllants de l'electricitat. • Generadors d'electricitat. Els circuits elèctrics i els seus elements. • Usos del corrent elèctric i del magnetisme: aparells elèctrics. • Descripció ordenada de successos relacionats amb l'electricitat i el magnetisme, identificant-ne les causes i els efectes. • Planificació i realització d'experiències en les quals es puguen observar fenòmens elèctrics i magnètics.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les propietats de la matèria i els seus canvis. 2.1. Definix llum i identifica les característiques de la propagació de la llum. 3.1. Definix reflexió i refracció. 4.1. Definix i anomena cossos transparents, translúcids i opacs. 5.1. Definix magnetisme i identifica els pols d'un imant com a zones de màxima força. 6.1. Definix electricitat i generador elèctric. 7.1. Anomena elements d'un circuit elèctric senzill i les funcions que desenvolupen. 8.1. Anomena aparells que funcionen amb electricitat i imants i la seua utilitat en la vida de les persones. 9.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • La llum i les fonts lluminoses. Propagació de la llum. • La reflexió i la refracció de la llum. • Cossos transparents, translúcids i opacs. • Parts d'un imant i interaccions entre imants. • L'electricitat. Conductors i aïllants de l'electricitat. • Generadors d'electricitat. Els circuits elèctrics i els seus elements. • Descripció ordenada de successos relacionats amb l'electricitat i el magnetisme, identificant-ne les causes i els efectes.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Proponem una metodologia basada en múltiples experiències que faciliten la presentació de conceptes i la descripció de processos. És aconsellable plantejar preguntes i deixar que els alumnes presenten hipòtesis causals. Es poden estudiar els efectes i les causes de cada un dels fenòmens observats.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Construïsc una pila amb una llima</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>El nostre planeta és un gran imant</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Tindre cura dels materials i instruments emprats en les observacions d'experiències. • Valorar la importància del coneixement científic i tecnològic per la seua contribució al benestar de les persones. • Mostrar curiositat per conèixer fenòmens físics i identificar-ne les causes.

Programació de la unitat 8

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lingüística. • Competència en el coneixement i en la interacció amb el món físic. • Competència per a aprendre a aprendre.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les propietats de les roques i dels minerals. 2. Adquirir les idees de roca i mineral. 3. Conèixer les característiques de les roques que permeten diferenciar-les entre si i identificar algunes roques freqüents. 4. Descriure de manera senzilla els processos d'erosió de les roques i de transport i sedimentació de materials. 5. Explicar l'activitat del magma del mantell i els processos de formació de roques d'origen magmàtic. 6. Conèixer les activitats humanes en les quals s'empren roques i minerals. 7. Conèixer distintes formes d'extracció de roques i minerals. 8. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Gener ☐ ☐ ☐ ☒ Febrer ☒ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> • Idees de roca i mineral. • Característiques generals i aspectes diferencials de les roques. • Capes de la geosfera. • La formació de les roques sedimentàries. • El magma i la formació de roques magmàtiques. Volcans i terratrèmols. • Usos de les roques i dels minerals. Mètodes d'extracció. • Descripció dels processos de formació i transformació de les roques a l'escorça terrestre, identificant les causes que provoquen els canvis. • Identificació de roques i minerals a partir de mostres reals i làmines.
Criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les propietats de les roques i dels minerals. 2.1. Definix roca i mineral i escriu alguns exemples de roques i minerals. 3.1. Descriu les roques fixant-se en les característiques generals estudiades: varietat de minerals, textura i duresa. 4.1. Descriu la fragmentació de les roques i les causes que la produïxen i els processos de transport i de sedimentació dels materials erosionats. 5.1. Definix magma i descriu com es produïxen un volcà i un terratrèmol. 6.1. Anomena roques i minerals usats en la construcció, en la decoració i en l'obtenció d'altres materials. 7.1. Anomena i descriu distintes formes d'extracció de roques i minerals. 8.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Idees de roca i mineral. • Capes de la geosfera i estats dels materials en cada una de les capes. • El desgast de les roques a la superfície de la Terra i l'acumulació de sediments. La formació de les roques sedimentàries. • El magma i la formació de roques magmàtiques. • Mètodes d'extracció de roques i minerals i usos de les roques i dels minerals. • Descripció dels processos de formació i transformació de les roques a l'escorça terrestre utilitzant el vocabulari adequat i identificant les causes que provoquen els canvis.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Podem fer una presentació de la unitat ressaltant el dinamisme del planeta i potenciant la participació a classe exposant experiències i detectant coneixements previs sobre paisatges i canvis percebuts. • Es recomana usar mostres de roques i de minerals i lupes per veure'n els components. És interessant basar les descripcions en els processos d'erosió i transport de materials en observacions directes; per exemple, veure com actua l'aigua sobre terrenys amb pendent.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Estudie el sòl</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>Las Médulas</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer la composició de la geosfera i els fenòmens geològics que afecten les seues capes. • Avaluar la importància de les activitats d'obtenció de roques i minerals. • Avaluar els impactes mediambientals derivats de l'activitat minera.

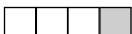
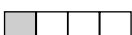

Programació de la unitat 9

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència en comunicació lingüística. • Coneixement i interacció amb el món físic. • Competència matemàtica. • Competència social i ciutadana.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les propietats de la hidrosfera i l'atmosfera. 2. Saber què és la hidrosfera i valorar-ne la importància per als éssers vius. 3. Identificar i anomenar acumulacions i cursos d'aigua; anomenar i descriure els moviments i els fluxos de les aigües continentals i oceàniques. 4. Identificar les capes de l'atmosfera i descriure'n les característiques. 5. Definir fenomen meteorològic. Identificar i descriure els fenòmens meteorològics més significatius. 6. Definir i diferenciar temps i clima. 7. Conèixer els factors que determinen els climes i identificar-los en la caracterització del clima de la pròpia zona. 8. Anomenar instruments usats en l'estudi del clima, descriure'n la funció i elaborar i interpretar climogrames senzills. 9. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Febrer ☐ ☒ ☒ ☒ ☐	<ul style="list-style-type: none"> • La hidrosfera i la seua importància. • Moviments i fluxos de les aigües. • L'atmosfera i la seua importància. Capes de l'atmosfera. • Fenòmens atmosfèrics. Temps atmosfèric i clima. • Com s'estudia el clima: estacions, instruments i registres de dades. Els climogrames. • Interpretació de gràfics senzills de climogrames. • Descripció ordenada de successos relacionats amb els moviments i fluxos d'aigua, i de fenòmens atmosfèrics.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les propietats de la hidrosfera i l'atmosfera. 2.1. Definix hidrosfera i la localitza en el conjunt de capes de la Terra. 3.1. Identifica, anomena i classifica acumulacions i cursos d'aigua, i anomena i descriu els moviments i fluxos de les aigües continentals i oceàniques. 4.1. Definix atmosfera, n'anomena les capes i en descriu la importància. 5.1. Definix fenomen meteorològic i el descriu de manera senzilla. 6.1. Definix clima i el diferencia del temps meteorològic. 7.1. Anomena i descriu els factors que determinen el clima. 8.1. Anomena instruments meteorològics i elabora climogrames senzills. 9.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • La hidrosfera. Moviments i fluxos de les aigües. • L'atmosfera i la seua importància. • Fenòmens atmosfèrics. • Elements o factors dels quals depenen els climes. • Com s'estudia el clima: instruments i registres de dades. Climogrames. • Interpretació de gràfics senzills de climogrames. • Descripció ordenada de successos relacionats amb els moviments i els fluxos d'aigua i de fenòmens atmosfèrics.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • És important integrar en aquesta unitat tot allò estudiat sobre la geosfera en la unitat anterior. Convé realitzar observacions del cel i reflexionar sobre els estats del cel al llarg de les estacions. També cal realitzar mesuraments de temperatura al llarg d'una setmana, registrar-los i elaborar-hi gràfics. • És interessant que els alumnes sàprien caracteritzar diferents estats de l'atmosfera i explicar les causes per les quals el clima de la zona és així. • Podem usar globus terraquis per recordar la distribució de les aigües, anomenar diferents cursos i acumulacions d'aigües continentals i oceàniques.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, atlas, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	Per a tots els alumnes: <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Analitze fotografies aèries.</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>La Terra i la Lluna.</i>
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i incorporar pautes per reduir les alteracions de l'atmosfera i de les aigües de la hidrosfera produïdes per la contaminació. • Desenvolupar la capacitat de recollir informació de forma sistemàtica i de tractar i presentar les dades.

Programació de la unitat 10

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Coneixement i interacció amb el món físic. • Competència matemàtica. • Competència en comunicació lingüística.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer la geografia de la Terra. 2. Definir els trets principals de la Terra: el relleu, els climes i la hidrografia. 3. Anomenar i situar en el mapa els accidents principals del relleu, els rius i els llacs d'Àfrica; conèixer els trets climàtics d'Àfrica. 4. Conèixer i situar en el mapa els accidents principals del relleu, els rius i els llacs d'Àsia; conèixer els trets climàtics d'Àsia. 5. Conèixer i situar en el mapa els accidents principals del relleu, els rius i els llacs d'Amèrica; conèixer els trets climàtics d'Amèrica. 6. Conèixer i situar en el mapa els accidents principals del relleu, els rius d'Oceania; conèixer els trets climàtics d'Oceania. 7. Definir els trets principals de l'Antàrtida. 8. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Febrer Març 	<ul style="list-style-type: none"> • Les principals formes del relleu. • Zones climàtiques del planeta i climes de cada zona. • Longitud, cabal i règim com a trets diferenciadors dels rius. • Relleu, rius, llacs i climes d'Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania. • Trets del continent antàrtic. • Identificació i descripció de les formes del relleu al planeta. • Identificació i localització en els mapes físics del relleu d'Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer la geografia de la Terra. 2.1. Coneix les formes principals del relleu del planeta, els climes i la hidrografia. 3.1. Situa en el mapa els accidents principals del relleu, rius i llacs d'Àfrica; coneix els trets climàtics d'Àfrica. 4.1. Situa en el mapa els accidents principals del relleu, rius i llacs d'Àsia; coneix els trets climàtics d'Àsia. 5.1. Situa en el mapa els accidents principals del relleu, rius i llacs d'Amèrica; coneix els trets climàtics d'Amèrica. 6.1. Situa en el mapa els accidents principals del relleu i rius d'Oceania; coneix els trets climàtics d'Oceania. 7.1. Coneix els trets principals de l'Antàrtida. 8.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer les formes principals del relleu, les zones climàtiques del planeta i els trets que diferencien els rius. • Conèixer algunes de les formes principals del relleu d'Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania. • Conèixer les altituds màximes d'Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania. • Conèixer alguns dels rius i llacs principals d'Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania. • Conèixer les zones climàtiques en les quals es troben Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania. • Realització de mapes físics d'Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar l'ús dels materials de l'atles i de diferents tipus de mapes (de relleu, d'hidrografia i de climes). • Realització de mapes físics d'Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, atlas, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	Per a tots els alumnes: <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Treballe amb mapes muts</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>El sostre del món</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar l'interès per conèixer i valorar els diferents paisatges del món i per respectar-los.

Programació de la unitat 11

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Coneixement i interacció amb el món físic. • Competència matemàtica. • Competència en comunicació lingüística.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer la geografia física d'Europa. 2. Anomenar i situar en el mapa els accidents principals del relleu i de les costes d'Europa. 3. Conèixer els tipus de climes d'Europa, els rius principals i els llacs més importants, situant-los en el mapa. 4. Anomenar i situar en el mapa els accidents principals del relleu d'Espanya i de la Comunitat Valenciana. 5. Conèixer els tipus de climes d'Espanya i de la Comunitat Valenciana, i les diferències principals entre la zona humida, la seca i la semiàrida. 6. Identificar els rius principals de cada vessant i algunes de les seues característiques més destacades. 7. Conèixer el significat de torrent a les Balears i de barranc a les Canàries. 8. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Març 	<ul style="list-style-type: none"> • Situació i relleu interior d'Europa. Les costes d'Europa. • Climes, rius i llacs d'Europa. • Relleu interior d'Espanya i de la Comunitat Valenciana. Relleu costaner d'Espanya. • Climes i zones climàtiques d'Espanya. • Vessants hidrogràfics i rius d'Espanya. • Identificació i localització en els mapes físics del relleu d'Europa i d'Espanya. • Realització de mapes físics d'Europa, d'Espanya i de la Comunitat Valenciana.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer la geografia física d'Europa. 1.2. Coneix la situació del continent europeu i els mars i les terres que l'envolten. 2.1. Anomena i situa en el mapa els accidents principals del relleu i de les costes d'Europa. 3.1. Definix els tipus de climes d'Europa i situa en el mapa els rius i llacs principals d'Europa. 4.1. Coneix i situa en el mapa els accidents principals del relleu interior d'Espanya i de la Comunitat Valenciana, i els accidents principals de les costes d'Espanya. 5.1. Definix els tipus de climes d'Espanya i les diferències principals entre l'Espanya humida, la seca i la semiàrida. 6.1. Coneix les característiques dels rius espanyols segons el vessant a què pertanyen. 7.1. Definix el significat de torrent a Balears i de barranc a Canàries. 8.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Situació del continent europeu. • Accidents de relleu més destacats d'Europa i algunes de les seues penínsules i illes més importants. • Tipus de climes d'Europa. • Principals rius i llacs d'Europa. • Accidents principals del relleu interior d'Espanya i de la Comunitat Valenciana, i alguns dels accidents costaners. • Tipus de climes d'Espanya i les zones humida, seca i semiàrida. • Alguns rius espanyols i el vessant a què pertanyen. • Realització de mapes físics d'Europa, d'Espanya i de la Comunitat Valenciana.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar l'ús dels materials de l'atles i de diferents tipus de mapes (de relleu, d'hidrografia i de climes). • Realització de mapes físics d'Europa, d'Espanya i de la Comunitat Valenciana.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, atlas, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	Per a tots els alumnes: <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Treballe amb mapes muts</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>El mite d'Europa</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciar de la necessitat de respectar la natura per tal de conservar-la.

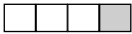

Programació de la unitat 12

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Coneixement i interacció amb el món físic. • Competència matemàtica. • Competència en comunicació lingüística. • Competència social i ciutadana.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer la societat d'Europa i d'Espanya. 2. Conèixer els trets principals de la població d'Europa. 3. Definir els trets principals de la població de la Unió Europea i dels països que la formen. 4. Comprendre el valor de la democràcia a la UE i conèixer el nivell de vida i els avantatges que suposa per a la seua població. 5. Conèixer els organismes principals de l'estructura de poder de la UE. 6. Conèixer la pertinença d'Espanya a la UE. 7. Definir el creixement natural i real de la població espanyola i les causes de la forta arribada d'immigrants al país. 8. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Abril 	<ul style="list-style-type: none"> • Extensió d'Europa, nombre de països i d'habitants, densitat de població i distribució de la població europea. • Extensió de la UE, nombre de països i d'habitants, densitat de població de la UE i països que la formen. • Població urbana, creixement natural, creixement real i immigrants a la UE. • La democràcia, un nivell de vida alt i l'euro com a característiques de la UE. • El consell de la Unió Europea i els poders legislatiu, executiu i judicial en l'organització política de la UE. • Espanya dins de la UE. Creixement natural, creixement real i immigracions en la població espanyola. • Elaboració de mapes d'Europa i d'Espanya per conèixer la densitat de població. • Elaboració del mapa polític de la UE.
Críteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer la societat d'Europa i d'Espanya. 2.1. Coneix l'extensió d'Europa, el nombre de països i d'habitants i la densitat de població. 3.1. Coneix l'extensió de la UE, els països que la formen, el nombre d'habitants i la densitat de població. 4.1. Comprén el valor de la democràcia a la UE i coneix el nivell de vida i els avantatges que suposa per a la població. 5.1. Descriu els organismes principals de l'estructura de poder de la UE. 6.1. Coneix la pertinença d'Espanya a la UE. 7.1. Coneix el creixement natural i real de la població espanyola i les causes de la forta arribada d'immigrants al país. 8.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • L'extensió, el nombre de països i d'habitants i la densitat de població d'Europa. • L'extensió, el nombre d'habitants i la densitat de població de la UE. • Països que formen la Unió Europea. • Creixement natural i real de la població de la UE. • Avantatges que tenen els ciutadans de la UE. • Principals òrgans de govern de la UE. • Creixement natural i real de la població d'Espanya. • Elaboració del mapa polític de la UE.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la iniciativa personal dels alumnes amb activitats encaminades a conèixer les diferències de nivell de vida entre els països europeus i els d'altres zones menys desenvolupades. • Realització de mapes d'Europa i de la UE.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, atlas, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Treballe amb mapes muts</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt. • Desenvolupament de l'activitat <i>Conec ciutats d'Europa</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>L'euro. Un avantatge</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar la valoració de la qualitat de vida als països de la UE i compararla amb la d'altres àmbits menys desenvolupats i segurs. • Conscienciar de la necessitat de mantindre els triomfs de la UE.

Programació de la unitat 13

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Coneixement i interacció amb el món físic. • Competència matemàtica. • Competència en comunicació lingüística. • Competència social i ciutadana.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les característiques del treball i l'economia. 2. Comprendre que les activitats del sector primari obtenen productes de la natura i conèixer les activitats principals del sector a Europa. 3. Comprendre que les activitats del sector secundari transformen els productes de la natura i conèixer les activitats més destacades del sector a Europa. 4. Comprendre que les activitats del sector terciari tenen com a missió oferir serveis i conèixer les activitats principals del sector a Europa. 5. Conèixer les activitats principals del sector primari, secundari i terciari a Espanya, els seus productes i la seua importància en relació amb la població ocupada. 6. Definir les activitats principals dels sectors de la producció i dels serveis a la Comunitat Valenciana i les seues característiques. 7. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Abril Maig 	<ul style="list-style-type: none"> • Els conceptes dels sectors productius i de serveis. • Activitats i zones més destacades dels sectors primari i secundari i les activitats més destacades del sector terciari a Europa, a Espanya i a la Comunitat Valenciana. • Realització de gràfics senzills de la població ocupada per sectors. • Realització de mapes de localització de les principals zones industrials d'Europa, d'Espanya i de la Comunitat Valenciana.
Críteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les característiques del treball i l'economia. 2.1. Comprén la funció del sector primari i coneix les activitats principals del sector a Europa i els països que destaquen en algunes d'aquestes activitats. 3.1. Comprén la funció del sector secundari i coneix les activitats més destacades del sector a Europa i dels països més industrialitzats. 4.1. Comprén la funció del sector terciari i coneix les activitats principals del sector a Europa. 5.1. Coneix les activitats principals del sector primari a Espanya, els productes i la importància en relació amb la població ocupada. 5.2. Anomena les activitats principals del sector secundari a Espanya, els productes i la importància en relació amb la població ocupada. 5.3. Descriu els serveis principals del sector terciari a Espanya, les característiques i la importància en relació amb la població ocupada. 6.1. Definir les activitats principals dels sectors de la producció i dels serveis a la Comunitat Valenciana i les seues característiques. 7.1. Afavoreix el desenvolupament de tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Els conceptes dels sectors productius i de serveis. • Activitats principals dels tres sectors a Europa. • Activitats principals dels tres sectors a Espanya. • Activitats principals dels tres sectors a la Comunitat Valenciana. • Respecte per qualsevol tipus de treball com a necessari per al desenvolupament de l'individu i de la societat. • Realització de mapes de localització de les principals zones industrials d'Europa, d'Espanya i de la Comunitat Valenciana.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Realització de gràfics senzills de la població ocupada per sectors. • Realització de mapes de localització de les principals zones industrials d'Europa, d'Espanya i de la Comunitat Valenciana. • Fomentar el respecte per qualsevol de les activitats productives ressaltant-ne la necessitat i la importància.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, atlas, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	Per a tots els alumnes: <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Treballe amb mapes muts</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt. • Desenvolupament de l'activitat <i>Conec ciutats d'Europa</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>Posar un negoci</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciar que qualsevol activitat laboral o qualsevol servei són treballs imprescindibles perquè tots tinguem una bona qualitat de vida. • Fomentar el respecte per qualsevol professió amb independència de la categoria social que li atribuïm.

Programació de la unitat 14

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència en comunicació lingüística • Competència per a aprendre a aprendre. • Competència social i ciutadana. • Competència cultural i artística. • Autonomia i iniciativa personal i competència emocional.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les característiques de l'Edat Moderna. 2. Situar en el temps l'Edat Moderna i conèixer-ne els esdeveniments més importants. 3. Descriure els moviments artístics i culturals de l'Edat Moderna. 4. Conèixer els fets principals del regnat dels Reis Catòlics. 5. Anomenar els successos principals dels regnats de Carles I i Felip II. 6. Conèixer la crisi del segle XVII a Espanya i el significat de l'anomenat Segle d'Or, i valorar alguns dels seus artistes. 7. Conèixer les reformes de la nova dinastia en el segle XVIII. 8. Descriure el significat polític de la Il·lustració. 9. Conèixer els esdeveniments principals de l'Edat Moderna a la Comunitat Valenciana. 10. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Maig ☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> • L'Edat Moderna, els límits i els grans esdeveniments polítics, científics, religiosos i culturals. • Els Reis Catòlics i la unió política dels regnes d'Espanya. • Els grans descobriments geogràfics i el descobriment d'Amèrica. • Els regnats de Carles I i Felip II. • La crisi del segle XVII i el Segle d'Or. • La Il·lustració com a inici de les democràcies. • Comparació del mapa de la Península del XVI amb el mapa de la Península en l'actualitat. • L'Edat Moderna a la Comunitat Valenciana. • Anàlisi de la Revolució Francesa i de la Revolució Industrial com els motors polítics i econòmics de la història contemporània.
Criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les característiques de l'Edat Moderna. 2.1. Descriu els esdeveniments més importants de l'Edat Moderna. 3.1. Coneix els moviments artístics i culturals de l'Edat Moderna. 4.1. Anomena els fets principals del regnat dels Reis Catòlics. 5.1. Coneix els successos principals dels regnats de Carles I i Felip II. 6.1. Descriu la crisi del segle XVII a Espanya i valora el significat de l'anomenat Segle d'Or i alguns dels seus artistes. 7.1. Coneix les reformes de la nova dinastia en el segle XVIII. 8.1. Coneix i valora el significat polític de la Il·lustració. 9.1. Coneix els esdeveniments principals de l'Edat Moderna a la Comunitat Valenciana. 10.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • Esdeveniments de l'Edat Moderna i els seus corrents artístics. • Alguns fets del regnat dels Reis Catòlics. El descobriment d'Amèrica. • Carles I i Felip II. • La crisi del segle XVII i el significat del Segle d'Or. • L'Edat Moderna a la Comunitat Valenciana. • La Il·lustració.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització del material gràfic del llibre per conèixer la forma de vida en l'Edat Moderna i algunes de les obres d'art del període. • Realització d'eixos cronològics per situar-hi els principals monarques espanyols durant l'Edat Moderna. • Fomentar la curiositat per conèixer les obres dels artistes de l'època.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, atlas, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Elabore una línia de temps</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt. • Desenvolupament de l'activitat <i>Visite un museu etnogràfic</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>Conèixer el passat per entendre el present</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que ofereix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar la Il·lustració com el moviment que va iniciar el camí a la democràcia. • Respectar les obres del nostre patrimoni cultural i artístic.

Programació de la unitat 15

Competències bàsiques	<ul style="list-style-type: none"> • Competència en comunicació lingüística. • Competència per a aprendre a aprendre. • Competència social i ciutadana. • Competència cultural i artística. • Autonomia i iniciativa personal i competència emocional.
Objectius	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar la curiositat per conèixer les característiques de l'Edat Contemporània. 2. Situar l'Edat Moderna en el temps i conèixer-ne els esdeveniments més importants. 3. Descriure la Revolució Francesa, la Revolució Industrial i els canvis que van ocasionar com els esdeveniments més importants del segle XIX. 4. Anomenar les causes i les conseqüències de la guerra de la Independència i les ideologies que es van enfrontar a Espanya al llarg del segle XIX. 5. Conèixer alguns dels canvis en la forma de vida a Espanya al llarg del segle XIX i el Modernisme com el corrent de finals del segle. 6. Descriure les dues guerres mundials i quan es van produir. 7. Conèixer les distintes zones del món segons el grau de desenvolupament des de mitjan segle XX fins a l'actualitat. 8. Conèixer els principals successos polítics d'Espanya i de la Comunitat Valenciana des del 1900 fins al 1975, i des del 1975 fins a l'actualitat. 9. Desenvolupar tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.
Continguts temporalitzats Juny 	<ul style="list-style-type: none"> • L'Edat Contemporània i els seus límits temporals. • La Revolució Francesa, la Revolució Industrial i els seus canvis. • Espanya i la Comunitat Valenciana en el segle XIX. • Les dues guerres mundials i la segona meitat del segle XX. • Espanya i la Comunitat Valenciana del 1900 al 1975, i des d'aquesta data a l'actualitat.
 criteris d'avaluació	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Desenvolupa la curiositat per conèixer les característiques de l'Edat Contemporània. 2.1. Situa en el temps l'Edat Moderna i en coneix els esdeveniments més importants. 3.1. Descriu la Revolució Francesa, la Revolució Industrial i els canvis que van ocasionar com els esdeveniments més importants del segle XIX. 4.1. Anomena les causes i les conseqüències de la guerra de la Independència i les ideologies que es van enfrontar a Espanya al llarg del segle XIX. 5.1. Coneix alguns dels canvis en la forma de vida a Espanya al llarg del segle XIX i el Modernisme com el corrent de finals del segle. 6.1. Descriu les dues guerres mundials i quan es van produir. 7.1. Coneix les distintes zones del món segons el grau de desenvolupament des de mitjan segle XX fins a l'actualitat. 8.1. Coneix els successos polítics principals d'Espanya i de la Comunitat Valenciana des del 1900 fins al 1975, i des del 1975 fins a l'actualitat. 9.1. Desenvolupa tècniques per memoritzar, organitzar i relacionar la informació, i per autoavaluar l'avanç en l'aprenentatge.

Mínims exigibles	<ul style="list-style-type: none"> • L'Edat Contemporània. • La Revolució Francesa i la Revolució Industrial com els esdeveniments més importants del segle XIX. • La guerra de la Independència i algun rei espanyol del segle XIX. • Les dues guerres mundials. • Les zones del món més i menys desenvolupades. • Els grans successos polítics d'Espanya i de la Comunitat Valenciana en el segle XX. • El significat de la democràcia. • Valoració de la democràcia com el sistema polític que defensa la igualtat i que garantix els nostres drets.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització del material gràfic del llibre per conèixer la manera de viure del segle XIX i poder avaluar els canvis que s'han produït des d'aleshores. • Realització d'eixos cronològics per situar-hi els successos principals de l'Edat Contemporània al món, a Espanya i a la Comunitat Valenciana. • Fomentar la curiositat per conèixer les obres dels artistes de l'època.
Materials curriculars i altres recursos didàctics	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre de l'alumne, atlas, quadern d'activitats. • CD-ROM de Recursos didàctics.
Procediments i instruments d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Prova d'avaluació corresponent a la unitat. • Seguiment de l'avaluació contínua en el registre. • Prova d'avaluació final adjunta.
Sistemes de qualificació	<ul style="list-style-type: none"> • En la prova d'avaluació adjunta: <i>un punt</i> per cada activitat. • Incorporar a la qualificació de la unitat la valoració que resulte de l'observació ressenyada en el registre d'avaluació.
Programa de recuperació	Fitxa de reforç adjunta per a aquesta unitat.
Mesures d'atenció a la diversitat	<p>Per a tots els alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fitxa de reforç adjunta d'aquesta unitat. – Fitxa d'ampliació adjunta d'aquesta unitat.
Activitats complementàries i extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de l'activitat <i>Elabore una línia de temps</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt. • Desenvolupament de l'activitat <i>Visite un monument</i>, inclosa en el projecte d'un taller de ciències adjunt.
Foment de la lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura: <i>L'era de les comunicacions</i>.
Foment de les TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització d'un CD-ROM que oferix activitats interactives de reforç i d'ampliació dels continguts de la unitat.
Educació en valors	<ul style="list-style-type: none"> • Reconèixer els valors que suposa la democràcia i, de forma especial, el procés seguit a Espanya per implantar-la. • Comprendre que la democràcia ens garantix uns drets, però que també ens exigix unes obligacions.